

WAŻNIEJSZE DATY Z HISTORII JAWORZA

- Lata osiemdziesiąte XIII wieku: zorganizowane formy osadnictwa na terenie obecnego Jaworza.
- 1302, 1305 r.: pierwsze zapiski dotyczące miejscowości w księgach biskupstwa wrocławskiego /ówczesna powierzchnia wsi - 20 łanów, tj. 540 hektarów, podzielonych na 19 gospodarstw, tj. około 100 mieszkańców/
- Do lat trzydziestych XV wieku - wójtowie Jaworza - pochodzenia chłopskiego
- 1434 r.: pierwsze zapisane w dokumentach nazwisko właściciela: Mikołaj von Arnsdorf
- 1440 r.: zapis w księgach Uniwersytetu Jagiellońskiego imienia pierwszego studenta z Jaworza: Jan syn Andrzeja
- Wiek XVI-XVII: okres przyjęcia i ugruntowania reformacji, duży jej wpływ na utrzymanie wśród mieszkańców języka polskiego poprzez lekturę ewangelickich ksiąg religijnych drukowanych w języku polskim
- Lata sześćdziesiąte XVI wieku: utworzenie przez księcia cieszyńskiego Wacława II Adama Księstwa Bielskiego i włączenie doń Jaworza; podział miejscowości na trzy działy: Dolne, Górne i Średnie, należące do trzech właścicieli: Jana, Melchiora, Aleksandra Jaworskich /do 1613 r./
Kolejni właściciele Jaworza: Piotr Górecki /1613-1931/, Jan Bludowski/Błędowski/ - do 1954/, Centnarowie, Schlickowie, Starzyńscy, Kłochowie i l.
- 1654 r.: przejęcie Jaworza wraz z całym Księstwem Cieszyńskim, przez Habsburgów - po śmierci Elżbiety Lukrecji - ostatniej księżny z linii Piastów Cieszyńskich; ostra kampania kontr-reformacyjna

- 1683 r.: - 13 sierpnia - przemarsz pod dowództwem hetmana Mikołaja Sieniawskiego części armii polskiej - zmierzającej pod Wiedeń tzw. "drogą solną" przez Jaworze
- 1701 r.: nabycie Jaworza Dolnego przez Arnolda Leopolda Laszowskiego z Wielkopolski
- Początek XVIII w.: Zaczątki zorganizowanego polskiego szkolnictwa w Jaworzu
- 1759 r.: Jerzy Ludwik Laszowski odkupuje od Markłowskiego Jaworze Górne, później Średnie; po jego śmierci wieś przejmuje córka Julia, następnie jej brat Jerzy Adam, potem szwagier /mąż Julii/ - Arnold Saint-Genois
- 1782 r.: budowa kościoła ewangelickiego
- 1794 r.: pierwszy publiczny budynek szkolny
- 1802 r.: budowa kościoła katolickiego
- Okolo 1840 r.: samorzutny napływ kuracjuszy do Jaworza
- 1862 r.: zatwierdzenie Jaworza jako uzdrowiska przez Śląski Urząd Krajowy w Opawie; budowa przez Maurycego Saint-Genois i jego syna Filipa pomieszczeń uzdrowiskowych /willi mieszkalnych; w późniejszych latach: apteki, domu zdrojowego, kąpielowego, kortu tenisowego, kręgielni, czytelnia itp./, otwarcie atrakcyjnego przypałacowego parku dla kuracjuszy, gości i mieszkańców miejscowości
- 1870-1890 r.: rozkwit Jaworza jako uzdrowiska; leczenie klimatyczne i żętycą, w późniejszym okresie hydro- i elektroterapia, kąpiele borowinowe i inhalacje, leczenie chorób układu oddechowego, pokarmowego, nerwowego, krążenia; najwybitniejsi lekarze: Michał Kaufman, Kazimierz Skobel, Smoleński, Józef Zanietowski

- 1873 r.: powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworzu
- 1888 r.: wybudowanie linii kolejowej i stacji na pobrzeżu Jaworza i Jasienicy
- 1902 r.: założenie szkoły w Nałężu
- 1905 r.: założenie Czytelni Katolickiej
- 1906.r.: nabycie Jaworza przez hrabiego Jana Larisch-Mönnicha, brak zainteresowania właściciela rozwojem uzdrowiska; utrata praw uzdrowiskowych
- 1908 r.: założenie fabryki mebli giętych
- 1910 r.: założenie koła Towarzystwa Szkół Ludowych, otwarcie polskiej szkoły w Jaworzu Średnim
- 1918 r.: przejęcie części budynków i urządzeń zdrojowych przez dra Zygmunta Czopa, kontynuowanie przez niego tradycji uzdrowiskowych do końca życia, tj. do r.1923
- 1927-1930 r.: budowa przez Jerzego Czopa, syna Zygmunta, nowego zakładu leczniczego w centrum Jaworza
- 1933 r.: opracowanie przez Urząd Wojewódzki Śląski w Katowicach planu regulacyjnego na rozbudowę Jaworza jako uzdrowiska /Gazeta Urzędowa Woj.Śląskiego nr 1, poz.5 - str.11/
- 1936 r.: wydanie statutu miejscowego dla gminy Jaworze w sprawie unormowania stosunków budowlanych oraz uzupełnienia planów regulacyjnych przepisami dla poszczególnych stref uzdrowiska /Gazeta Urzędowa Woj.Śląskiego nr 14, poz.99. str.199/
- oddanie do użytku nowego budynku szkolnego na stokach Goruszkii
- 1939 - II.1945: wybuch wojny i okupacja, która przerwała rozwój Jaworza w kierunku uzdrowiskowym

- 1945 r.: podjęcie przez nowo powstały Urząd Gminny w Jaworzu starań o zabezpieczenie bazy dla przyszłej działalności uzdrowiska, odbudowa ze zniszczeń wojny
- podjęcie działalności przez prewentorium dziecięce pod nazwą : Dziecięcy Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc, potem /od 1962/ Beskidzki Ośrodek Sanatoryjno-Prewentoryjny
- 1946-1959 r.: dokończenie elektryfikacji Jaworza, rozwój kultury /powstanie zespołu teatralnego, biblioteki, stowarzyszeń kulturalnych/, reaktywowanie ruchu spółdzielczego /dawnych kas Stefczyka/, powstanie Państwowego Domu Dziecka w Jaworzu /dla sierot wojny/, uruchomienie łaźni publicznej, automatyzacja centrali telefonicznej
- Lata sześćdziesiąte: budowa Domu Strażaka, ośrodka zdrowia, nowego budynku szkolnego w Jaworzu Średnim, rozbudowa szkoły w Jaworzu Dolnym, budowa wodociągu, powstanie ośrodków wczasowych: Mostostal, Wieczorek, Rydułtowy, Turysta/obecnie Zygmunt/, rozpoczęcie gazyfikacji Jaworza, zmeliorowanie gruntów, budowa amfiteatru, rozbudowa oświetlenia ulic
- 1973.r.: utrata samodzielności administracyjnej Jaworza
- 1974 r.: wyodrębnienie w centrum Jaworza przeznaczonego dla dorosłych Ośrodka Rehabilitacji i Fizjoterapii, nadanie całemu kompleksowi sanatoryjnemu nazwy: Beskidzki Zespół Lecznico-Rehabilitacyjny w Jaworzu
- 1979 r.: dokonanie dwóch odwiertów na terenie Jaworza, odkrycie wód mineralnych o bardzo wysokim stopniu mineralizacji i dużej wydajności
- 1985 r.: urzędowe uznanie wód mineralnych odkrytych w Jaworzu za lecznicze
- Ostatnie lata / - Starania o samodzielność Jaworza, która stała się faktem 2.4.1991 r.